

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
Ворожбянської гімназії №4

Протокол № 4 від 5 серпня 2021 р.
Голова педагогічної ради
Ольга МІРОШНИЧЕНКО

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
Ворожбянської гімназії № 4

Ольга МІРОШНИЧЕНКО
М.П.

**Освітня програма
Ворожбянської гімназії №4
Ворожбянської міської ради
Сумської області
на 2021-2022 навчальний рік**

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Людина здобуває освіту, щоб жити щасливо та бути успішною. Загальна середня освіта – це основа особистої культури людини, що визначає її індивідуальність та забезпечує особистісний розвиток.

Розвиток системи освіти в Україні визначається Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «української школи». Згідно з чинним законодавством метою базової середньої освіти є «різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві і цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності».

Ворожбянська гімназія №4 Ворожбянської міської ради Сумської області (далі – заклад освіти, гімназія) забезпечує набуття школярами освіти за освітніми програмами початкової та базової середньої освіти, досягнення нею визначених відповідними стандартами результатів навчання.

Здобуття початкової та базової середньої освіти організовано за такими формами: інституційна (очна (денна), дистанційна); індивідуальна (сімейна), педагогічний патронаж).

Освітній процес у закладі освіти організований так, щоб забезпечити формування в учня передбачених стандартами ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності. Набути їх учні можуть, беручи безпосередню участь в освітньому процесі. У гімназії створено умови для розвитку кожного учня, надано можливості для самовираження й самовизначення, забезпечено науково-теоретичну, практичну, допрофесійну та загальнокультурну підготовку. Учитель може самостійно визначати форми і методи навчання, урахувавши конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предметів.

В умовах складної епідеміологічної ситуації (введення карантинних заходів), організація освітнього процесу здійснюється за дистанційною (та/або змішаною) формою навчання. Для організації зазначеної форми заклад освіти працює за методичними рекомендаціями, наданими чи розробленими за підтримки МОН.

При організації освітнього процесу в карантинних умовах забезпечується:

- соціальне дистанціювання;
- мінімізація переміщення здобувачів освіти та комунікація між ними в межах закладу освіти;
- дотримання нормативів наповнюваності класів та інших вимог законодавства про освіту.

Заклад освіти організовує та проводить навчання з використанням дистанційних технологій за допомогою: онлайн-уроків (Google Meet, Skype, Zoom); зворотнього зв'язку індивідуальної роботи із здобувачами освіти (Viber), заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів, зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із їх подальшою перевіркою; використання безкоштовних вебсерверів та платформ (Google Classroom). На сайті закладу освіти забезпечено виклад навчального матеріалу.

Реалізація зазначеного вище здійснюється у ході постійного розвитку школи, поповнення її матеріально-технічних і навчальних ресурсів, підвищення

кваліфікації керівного та педагогічного складу гімназії, єднання та духовного зростання учнів, батьків і педагогів як спільноти, яка творить сприятливий для української дитини соціально-культурний простір.

Мета освітньої програми:

- визначення напрямків діяльності та цільових орієнтирів;
- спрямування спільної роботи колективу закладу освіти та громадськості;
- проєктування процесу оновлення діяльності гімназії.

Цілі та задачі освітнього процесу закладу освіти

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової середньої освіти на рівні вимог Державних освітніх стандартів.
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів.
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм.
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до освітньої діяльності.
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки.
7. Проведення атестації та сертифікації педагогів
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази закладу освіти.

Призначення закладу освіти

Призначення гімназії полягає в наданні якісної початкової та базової середньої освіти дітям шкільного віку мікрорайону школи, забезпеченні їх усебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Реалізація освітньої програми закладу здійснюється через два рівні освіти: початкова освіта тривалістю чотири роки; базова середня освіта тривалістю п'ять років.

Кількість класів у гімназії: 1 - 4 кл. – 4 класи, 5 – 9 кл. – 5 класів.

Кількість учнів у гімназії: 1 - 4 кл. – 30, 5 – 9 кл. – 34.

Гранична наповнюваність класів установа є відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту», Закону України «Про освіту» і не перевищує 30 учнів.

Середня наповнюваність класів складає: 1–4 кл. – 8; 5–9 кл. – 7.

Відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10.02.2021 № 160 «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України» у гімназії організовано індивідуальну форму навчання (педагогічний патронаж) для учнів 7 (чотири учні) та 9 (чотири) класів. Відповідно до п. 3 Розділ V

Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти кількість навчальних годин визначено з розрахунку 8 годин на тиждень на кожного здобувача освіти 5 - 9 класів (додається).

Факультативні, індивідуальні та групові заняття проводяться після основних занять з обов'язковою перервою за окремим розкладом.

Реалізація освітньої програми

Освітня програма – це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом освіти для досягнення учнями результатів навчання. Основою для розроблення освітньої програми є Державний стандарт загальної середньої освіти відповідного рівня.

Освітня програма закладу освіти розроблена згідно з Конституцією України (ст. 53), на виконання Законів України «Про дошкільну освіту», «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та складена відповідно до основних вимог нормативних документів, а саме:

- Розпорядження Кабінету Міністрів від 14.12.2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» та від 13.12.2017 року № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;

- Постанови Кабінету міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» та від 24.07.2019 № 688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти»;

- Накази МОН України від 19.08.2016 №1009 «Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи» та від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;

- Листи Міністерства освіти і науки України від 02.04.2018 №1/9-190 «Щодо скороченої тривалості уроку для учнів початкової школи», від 01.02.2018 №1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі»; від 18.05.2018 «Роз'яснення щодо порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у ЗНЗ в умовах повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей»;

- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 року N 2205 , зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за N 1111/35394 і інших нормативних документів щодо діяльності закладу освіти, спрямованих на реалізацію освітніх потреб особистості та задоволення викликів суспільства.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;

- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Термін реалізації освітньої програми: 2021–2022 н. р.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ:

I розділ – початкова освіта

II розділ – базова середня освіта

III розділ – дошкільна освіта.

Кожна з них визначає:

1. Загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення.

2. Очікувані результати навчання учнів.

3. Рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

4. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Напрямки реалізації:

1. При реалізації освітньої програми забезпечуються:

– логічна послідовність вивчення предметів, що розкривається у відповідних навчальних програмах;

– рекомендовані форми організації освітнього процесу, основними формами якого є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також рекомендованими формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо;

– використання в освітньому процесі сучасних інноваційних технологій, систем (методик) навчання;

– науково-дослідницьку діяльність, участь у проектах;

– роботу з обдарованими дітьми;

– навчання дітей з особливими освітніми потребами.

2. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу здійснюється за підручниками та навчальними посібниками, схваленими Міністерством освіти і науки України.

3. Освітній процес спрямований на задоволення потреб учнів у виборі програм навчання.

4. В освітньому процесі школи запроваджено сучасні технології навчання, зокрема: проектні, інформаційно-комунікаційні, критичного мислення, інтерактивні технології, рейтингового оцінювання, окремі освітні тренди.

5. Ураховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення сформувано варіативну складову навчального плану, спрямовано її на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів, курсів за вибором, що розвивають індивідуальну орієнтованість особистості та формують її всебічний розвиток.

6. Реалізація навчання за наскрізними лініями здійснюється через: організацію розвивального освітнього середовища, роботу в проектах, позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

7. Ураховано вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової загальної середньої освіти.

8. Створено умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Принципи реалізації освітньої програми:

- забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;
- розвиток інклюзивного освітнього середовища;
- забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування;
- науковий характер освіти;
- цілісність і наступність системи освіти;
- прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень;
- відповідальність і підзвітність закладу освіти перед громадою;
- інтеграція з ринком праці;
- нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;
- свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності;
- гуманізм;
- демократизм;
- єдність навчання, виховання та розвитку;
- виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій;
- формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення;
- формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками;
- формування громадянської культури та культури демократії;
- формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля;
- невторчання політичних партій в освітній процес;
- невторчання релігійних організацій в освітній процес (крім випадків, визначених Законом України «Про освіту»).

Структура навчального року:

На виконання Закону України «Про повну загальну середню освіту» (п.3 ст. 10 Розділ III) освітній процес у гімназії організовується в межах навчального року, що

розпочинається у День знань - 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року; тривалість канікул становить 30 календарних днів. А саме:

I семестр розпочинається з 01 вересня та триває по 31 грудня 2021 року

II семестр розпочинається з 17 січня та триває по 10 червня 2022 року

Терміни канікул:

осінніх – з 01 листопада по 07 листопада 2021 року

зимових – з 01 січня по 16 січня 2022 року

весняних – з 04 квітня по 10 квітня 2022 року

У зв'язку з погіпшення епідеміологічної ситуації, зміною законодавства тощо зазначені вище терміни можуть підлягати корегуванню.

Навчальні екскурсії у 1 – 4 класах, навчальні екскурсії та навчальна практика у 5 – 8 класах проводиться відповідно до інструктивно-методичного листа МОН України від 06.02.2008 №1/9-61 на підставі рішення педради, наказу по гімназії.

У випускних 4 і 9 класах проводиться державна підсумкова атестація навчальних досягнень учнів відповідно до частини 8 ст.12 Закону України «Про освіту» та Порядку проведення державної підсумкової атестації. Вручення документів про освіту проводиться для випускників 9 класу у червні 2022 року.

Режим роботи закладу освіти

Із метою досягнення високого рівня організації освітнього процесу, створення сприятливих умов для учнів та вчителів затверджено:

- режим навчання - п'ятиденний;
- початок занять – о 8.30;
- тривалість уроків у початковій, основній школі відповідно до статті 15 розділу XII Закону України «Про освіту», пункту 4 статті 10 Розділу III Закону України «Про повну загальну середню освіту» становить: у 1 класі – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин, у 5-9-х класах – 45 хвилин, а різниця в часі навчальних годин 1-4-х класів обліковується і компенсується проведенням додаткових, індивідуальних занять, консультацій з учнями, відповідно до розкладу;
- тривалість перерв відповідно до Санітарного регламенту складає:
 - 10 хв. – малі перерви, 20 хв. – великі (після 2 і 3 уроків).

РОЗДІЛ І

ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма для 1-2, 3-4 класів визначає вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Нормативно-правове забезпечення

Освітня програма гімназії для початкової освіти розроблена:

- для 1–2 класів – за Типовим навчальним планом для 1-2 класів початкової школи, затвердженим наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272 (розроблена під керівництвом Савченко О. Я.);
- для 3–4 класів – за Типовим навчальним планом для 3-4 класів початкової школи, затвердженим наказом МОН України від 08.10.2019 № 1273 (розроблена під керівництвом Савченко О. Я.).

У процесі реалізації освітньої програми передбачено використання внутрішньо-предметних і міжпредметних зв'язків, що сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4 класів складає 3500 годин/навчальний рік:

- для 1-го класу - 805 годин/навчальний рік,
- для 2-го класу – 875 годин/навчальний рік,
- для 3-го класу – 910 годин/навчальний рік,
- для 4-го класу – 910 годин/навчальний рік.

Освітні галузі

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна - включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійська);
- математична - спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;
- природнича - має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;
- технологічна - формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій;
- інформативна - формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для

розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;

- соціальна і здоров'язбережувальна - формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших;

- громадянська та історична - формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;

- мистецька - формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;

- фізкультурна - формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

У межах мовно-літературної галузі відповідно до Типової навчальної програми з української мови для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти у 1 класі вивчатиметься предмет «Українська мова (навчання грамоти)», у 2-4 класах – окремі предмети «Українська мова» та «Літературне читання». Відповідно до Типової навчальної програми у межах галузей «Природничка», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська й історична» у 1- 4 класах вивчатиметься інтегрований курс «Я досліджую світ»; зміст мистецької освітньої галузі у 1-4 класах буде реалізуватися через окремі предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

Розподіл годин інваріантної та варіативної складових

Робочий навчальний план охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, де передбачені години на курси за вибором, індивідуальні заняття та консультації, групові заняття та консультації.

Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної частин робочого навчального плану. З метою забезпечення виконання Державного стандарту освіти забезпечено викладання предметів інваріантної складової, що визначені Типовими навчальними планами для кожного класу, в повному обсязі. Відповідно до запитів учнів і їх батьків, якісного складу педагогічних кадрів, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення визначено години варіативної складової навчального плану.

Години варіативної складової передбачено на додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей :

1 клас - Мовно-літературна галузь - навчання грамоти – 1 год.;

2 клас - Мовно-літературна галузь - українська мова – 1 год.;

3 клас - Мовно-літературна галузь - українська мова – 1 год.;

4 клас - Мовно-літературна галузь - українська мова – 1 год.

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до вимог Закону України «Про загальну середню освіту» з урахуванням Санітарного регламенту, години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження, що передбачено Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392

Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу у школі I ступеня є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час, уроки на природі.

Важливе місце в освітньому процесі належить інтегрованим урокам. Які проводяться з метою розкриття загальних закономірностей у різних навчальних предметах. Інтегрований підхід передбачає вибір такої форми проведення уроку, що забезпечує розвиток різних сфер особистості здобувачів освіти.

Інтегроване навчання дозволяє: об'єднати споріднені матеріали кількох предметів навколо однієї теми, опанувати значний за обсягом навчальний матеріал за період уроку, досягти цілісності знань; сприяє формуванню здібностей учнів; виховує креативну особистість, готову до творчого пошуку.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Ключові компетентності та очікувані результати навчання здобувачів освіти

1. Вільне володіння державною мовою. У процесі навчання на першому освітньому рівні ця компетентність виявляється передусім через уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко й аргументовано пояснювати факти, а також через любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовияву, готовність уживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2. Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами. Формування цієї компетентності передбачає, що здобувачі активно використовують рідну мову в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади. Здобувачі зможуть належно розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, розуміти культурний контекст, матимуть навички міжкультурного спілкування;

3. Математична компетентність. Здобувачі виявляють прості математичні залежності в навколишньому світі, моделюють процеси й ситуації, застосовуючи математичні відношення та вимірювання, усвідомлюють роль математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4. Компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій.

Основу формування цієї компетентності в початковій школі становлять допитливість, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи разом з іншими спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ за допомогою спостереження та дослідження;

5. Екологічна компетентність. Здобувачі початкової освіти усвідомлюють основи екологічного природокористування, дотримуються правил природоохоронної поведінки, ощадно використовують природні ресурси, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

6. Інформаційно-комунікаційна компетентність. Здобувачі початкової освіти опановують основи цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатні

безпечно та етично використовувати засоби інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

7. Навчання впродовж життя. Здобувачі початкової освіти опановують уміння і навички, необхідні для подальшої навчальної діяльності, організують власне навчальне довкілля, вчатьс я здобувати нову інформацію й застосовувати її для оцінювання навчальних потреб, окреслюють власні навчальні цілі та способи їх досягнення, навчаються працювати самостійно і в групі;

8. Громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей. Здобувачі початкової освіти співпрацюють з іншими здобувачами для досягнення спільної мети, активні в житті класу і школи, поважають права інших, уміють діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних із різними виявами дискримінації, цінують культурне розмаїття різних народів й ідентифікують себе як громадяни України, дбають про власне здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримуються здорового способу життя;

9. Культурна компетентність. У початковій школі ця компетентність формується завдяки залученню здобувачів до різних видів мистецької творчості (образотворче та музичне мистецтво, хореографія, театр тощо), через розкриття і розвиток їхніх природних здібностей, творче вираження свого «Я»;

10. Підприємливість та фінансова грамотність. У початковій школі розвиток цієї групи компетентностей виявляється через ініціативність здобувачів, їхню готовність брати відповідальності за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці. Учні готові втілювати в життя ініційовані ними ідеї, приймати власні рішення;

11. Інноваційність. Здобувачі початкової освіти виявляють відкритість до нових ідей, ініціюють зміни у близькому для них середовищі (клас, школа, громада тощо). Формування знань, умінь, ставлень, що є сутністю компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Наскрізнi лiнii та вмiння здобувачiв освiти

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцii ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які

допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

**Робочий навчальний план початкової освіти
(розроблений на основі типової освітньої програми закладів загальної
середньої освіти школи I ступеня розроблена під керівництвом О. Я.
Савченко. 1-2 класи, затверджена наказом Міністерством освіти і науки
України від 08.10.2019 року № 1272 та 3-4 класи, затверджена наказом
Міністерством освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1273)**

Назва освітньої галузі Класи	К-ть год. на тижде нь	К-ть год. на тижде нь	К-ть год. на тижде нь	К-ть год. на тижде нь	Разом	
	1 кл.	2 кл.	3 кл.	4 кл.	1-4 кл.	
<i>Інваріантний складник</i>	<i>Предмет</i>					
Мовно-літературна	Навчання грамоти Українська мова Читання	7	3,5 3,5	3,5 3,5	3,5 3,5	28
Іншомовна	Англійська мова	2	3	3	3	11
Математична	Математика	4	4	5	5	18
природнича галузь громадянська й історична галузі соціальна та здоров'язберезувальна галузі	Я досліджую світ	3	3	3	3	12
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1	4
Інформатична	Інформатика		1	1	1	3
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
	Музичне мистецтво	1	1	1	1	4
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	12
Усього		19+3	21+3	22+3	22+3	84+12

Варіативний складник

Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять: Мовно-літературна галузь; Навчання грамоти Українська мова	1	1	1	1	4
Загальнорічна кількість навчальних годин	23	25	26	26	100
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня	20\700	22\770	23\805	23\805	88/ 3080

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється на підставі Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів Нової української школи, складених на основі наказу МОН України від 13 липня 2021 р. № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2-х класах підлягають вербальному, формульованому оцінюванню, у 3-4-х класах - формульованому та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формульоване оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Завершальне (підсумкове) оцінювання за рік здійснюється з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень здобувача. Надзвичайно важливою складовою формульованого оцінювання є форма повідомлення про нього учневі/учениці та батькам (Свідоцтво досягнень).

Результати оцінювання навчальних досягнень учнів визначено як конфіденційну інформацію, доступну лише для дитини та її батьків (або осіб, які їх замінюють). Оцінювання в початковій школі ґрунтується на врахуванні рівня досягнень учня/учениці, а не ступеня його невдач.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

У відповідності до Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться 5 років і 8 місяців. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

РОЗДІЛ II

БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Освітня програма II ступеня освіти складена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» (додаток № 12).

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

У межах галузі «Мови і літератури» у 5-9 класах вивчатиметься предмети «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Англійська мова», Німецька мова»; у межах галузі «Суспільствознавство» у 5 класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6 класі – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України», у 7-9 класах – «Історія України», «Всесвітня історія», у 9 класі – «Правознавство».

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформовано з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій, зокрема: легка атлетика, гімнастика, футбол, баскетбол, волейбол, спортивні ігри.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, де передбачені години на курси за вибором, індивідуальні заняття та консультації, групові заняття та консультації. Реалізація варіативної складової навчального плану включає обґрунтування розподілу годин варіативної складової відповідно до типу закладу освіти, запитів учнів, якісного складу педагогічних кадрів, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Відповідно до запитів учнів і їх батьків визначено години варіативної складової навчального плану. А саме:

у 5 класі - факультативний курс «Орфографічний практикум з української мови» (1 година),

у 6 класі – факультативний курс «Культура мовлення. Стилiстичнi особливостi морфологiї» (1 година) - Програми факультативних курсiв з української мови Береш О.І., Гнаткович Т.Д., Кiвеждiй О.В., Шкурда М.І.).

У 5 класі – факультативний курс «Математичні смарагди» з математики (1 год.) (Збірник програм з математики для допрофiльної пiдготовки та профiльного навчання (у двох частинах). Ч. I. Допрофiльна пiдготовка: Факультативи та курси за вибором / Упоряд. Н. С. Прокопенко, О. П. Вашуленко, О. В. Єрґiна.)

Реалiзацiя iнварiантної i варiативної складових в обов'язковому порядку фiнансуються з державного бюджету.

Мета освiтньої програми базової загальної середньої освiти визначає змiст та органiзацiю освiтнього процесу, забезпечення умов для iнтелектуального, соцiального, морального, фiзичного розвитку i саморозвитку здобувачiв освiти. Заклад освiти активно використовує педагогiку партнерства (спiвробiтництва), що ґрунтується на принципах гуманiзму й творчого пiдходу до розвитку особистостi, рiвного доступу до освiти, створення умов для соцiально-психологiчного захисту учасникiв освiтнього процесу. Це завдання реалiзовується у спiльнiй дiяльностi учителя й учнiв, учителя й батькiв, що передбачає взаєморозумiння, єднiсть iнтересiв i прагнень.

Освiтня програма закладу спрямована на:

- диференцiйоване та iндивiдуальне навчання на всiх ступенях вiльного застосування вчителями рiзних методик, навчання та виховання;
- результати навчання та формування ключових компетентностей здобувачiв освiти;
- розширення повноважень вчителiв, учнiв, батькiв в управлiннi школою, вирiшеннi методичних, педагогiчних, фiнансових питань, завдань розвитку матерiальної бази;
- утвердження в школi атмосфери гуманiзму, поваги до особистостi вчителя i учня;
- формування у здобувачiв освiти нацiональної самосвiдомостi, правої культури та громадянської вiдповiдальностi.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнiв 5–9-х класiв складає 5845 годин/навчальний рiк:

- для 5-го класу – 1050 годин/навчальний рiк,
- для 6-го класу – 1155 годин/навчальний рiк,
- для 7-го класу – 1172,5 годин/навчальний рiк,
- для 8-го класу – 1207,5 годин/навчальний рiк,
- для 9-го класу – 1260 годин/навчальний рiк.

Розподiл годин iнварiантної та варiативної складових

Гранично допустиме навчальне навантаження учнiв встановлено вiдповiдно до вимог Закону України «Про загальну середню освiту» з урахуванням Санiтарного регламенту, години фiзичної культури не враховуються при визначеннi гранично допустимого навантаження, що передбачено Постановою Кабiнету Міністрiв України вiд 23.11.2011 №1392.

**Ключові компетентності та очікувані результати здобувачів освіти
5-9-х класів**

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>

3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до</p>

		<p>вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>

10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ошадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
----	--	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, що передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу у школі II ступеня є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Освітня діяльність залежить не лише від використання в ній тих чи інших методів, але й від організаційних форм цієї роботи. У свою чергу, ці форми визначаються метою і завданнями навчання, кількістю учнів, характерними особливостями окремих навчальних предметів, місцем і часом навчання учнів, забезпеченістю школи навчальними посібниками тощо.

Форма організації освітнього процесу значною мірою визначається пріоритетними видами навчально-пізнавальної діяльності учнів та характером керівництва цією діяльністю з боку вчителя. Важливими критеріями визначення конкретної форми заняття є рівень самостійності учнів, який вона передбачає, а також специфічність застосовуваних засобів навчання.

Завдання освітнього процесу реалізуються через екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, практикуми, уроки-дослідження, інтерактивні уроки (урок-дискусія, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, відео-уроки тощо. Такі уроки поєднують виконання

різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, сприяють більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Формування ключових компетенцій ґрунтується на новій системі універсальних знань, умінь, навичок, а також досвіду самостійної діяльності та особистої відповідальності учнів. При плануванні уроків передбачаються види завдань, які сприяють набуттю учнями навичок самостійного пошуку відповідей, аналізу фактів, узагальненню набутого матеріалу. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Різноманітні системи навчання учнів: індивідуальна, групова, класно-урочна — не заперечують одна одну.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Наскрізнi лiнii та вiмннiя здобувачiв освiти

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лiнii є засобом iнтеґрацii ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
------------------------	-------------------------------

Екологічна безпека й сталій розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Навчальний план базової середньої освіти

(додаток 1, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		5	6	8
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2
	Українська література	2	2	2
	Англійська мова	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1
	Основи правознавства	-	-	-
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	-
	Образотворче мистецтво	1	1	-
	Мистецтво	-	-	1
Математика	Математика	4	4	-
	Алгебра	-	-	2
	Геометрія	-	-	2
Природо-знавство	Природознавство	2	-	-
	Біологія	-	2	2
	Географія	-	2	2
	Фізика	-	-	2
	Хімія	-	-	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1
	Інформатика	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3
Разом		23,5+3	26,5+3	28,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації:				
Математичні смарагди (факультативний курс)				
Орфографічний практикум з української мови (факультативний курс)		1		
Культура мовлення. Стилiстичні особливості морфології (факультативний курс)		1	1	
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	33
Всього		28,5	30,5	31,5

(таблиця 1, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України
від 20.04.2018 № 405)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
		1 учень	2 учень	3 учень	4 учень
Мови і літератури	Українська мова	0,75	0,75	0,75	0,75
	Українська література	0,5	0,5	0,5	0,5
	Англійська мова	0,75	0,75	0,75	0,75
	Зарубіжна література	0,5	0,5	0,5	0,5
Суспільство-знавство	Історія України	0,25	0,25	0,25	0,25
	Всесвітня історія	0,25	0,25	0,25	0,25
Мистецтво	Музичне мистецтво	0,25	0,25	0,25	0,25
	Образотворче мистецтво	0,25	0,25	0,25	0,25
	Алгебра	0,5	0,5	0,5	0,5
	Геометрія	0,5	0,5	0,5	0,5
	Біологія	0,5	0,5	0,5	0,5
	Географія	0,5	0,5	0,5	0,5
	Фізика	0,5	0,5	0,5	0,5
	Хімія	0,5	0,5	0,5	0,5
Технології	Трудове навчання	0,25	0,25	0,25	0,25
	Інформатика	0,25	0,25	0,25	0,25
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,25	0,25	0,25	0,25
	Фізична культура	0,75	0,75	0,75	0,75
Разом		7,25+0,75	7,25+0,75	7,25+0,75	7,25+0,75
Всього		8,0	8,0	8,0	8,0

(таблиця 1, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
		1 учень	2 учень	3 учень	4 учень
Мови і літератури	Українська мова	0,5	0,5	0,5	0,5
	Українська література	0,5	0,5	0,5	0,5
	Англійська мова	0,75	0,75	0,75	0,75
	Зарубіжна література	0,5	0,5	0,5	0,5
Суспільство-знавство	Історія України	0,5	0,5	0,5	0,5
	Всесвітня історія	0,25	0,25	0,25	0,25
	Основи правознавства	0,25	0,25	0,25	0,25
	Мистецтво	0,25	0,25	0,25	0,25
	Алгебра	0,5	0,5	0,5	0,5
	Геометрія	0,5	0,5	0,5	0,5
	Біологія	0,5	0,5	0,5	0,5
	Географія	0,25	0,25	0,25	0,25
	Фізика	0,75	0,75	0,75	0,75
	Хімія	0,5	0,5	0,5	0,5
Технології	Трудове навчання	0,25	0,25	0,25	0,25
	Інформатика	0,5	0,5	0,5	0,5
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,25	0,25	0,25	0,25
	Фізична культура	0,5	0,5	0,5	0,5
Разом		7,25+0,75	7,25+0,75	7,25+0,75	7,25+0,75
Всього		8,0	8,0	8,0	8,0

Оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи здійснюється за 12-бальною шкалою (відповідно до наказу МОН України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»). Види оцінювання навчальних досягнень учнів: поточне, тематичне, семестрове, річне та Державна підсумкова атестація (наказ МОН №371 від 05.05.2008 р.)

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Учні, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Введення в Україні сучасних технологій оцінювання школярів, проведення ЗНО та ДПА навчальних досягнень учнів, упровадження в життя ідеї стандартизації в освіті потребують широкого застосування моніторингових досліджень. Це дає можливість забезпечити кожного учня інформацією про стан його навчальної підготовки та допомогти йому в корегуванні цього стану відповідно до його запитів і потреб. Моніторингові дослідження передбачають постійне спостереження за будь-яким навчальним процесом з метою виявлення його відповідності очікуваним

результатам, визначення передумов для прийняття управлінських рішень і запровадження необхідних змін в освіті, спрямованих на підвищення її якості.

Напрями моніторингу якості освіти

Моніторинг умов функціонування освітньої системи:

- якість кадрового забезпечення;
- рівень навчально-методичного, матеріально-технічного забезпечення;
- рівень науково-методичної роботи;

Моніторинг освітнього процесу:

- рівень викладання базових дисциплін;
- стан запровадження освітніх інновацій;
- рівень реалізації виховних систем.

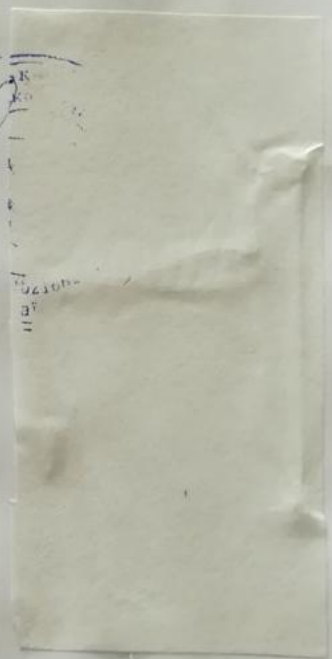
Моніторинг результатів освітнього процесу:

- рівень навченості учнів з предметів інваріантної частини;
- рівень соціального, психічного, фізичного розвитку особистості;
- рівень вихованості учнів.

Очікувані результати:

- покращення якості надання освітніх послуг;
- підтримка обдарованої молоді;
- підняття престижу творчих педагогів;
- впровадження освітніх інновацій;
- створення позитивного іміджу, конкурентоздатності школи.

Туронуверовано, прошу по вимо
і сувільно ператити
27 (двадцять сім) сторінок
Мирошніченко О. М.

**Перелік програм
для вивчення предметів інваріантної та варіативної складової навчальних
планів початкової освіти**

№	Клас	Назва програми (тип курсу, назва, класи)	Автор	Коли і ким надано	Кількість годин
					за програмою
Початкова школа					
1	1	Навчання грамоти Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	245
2	1	Англійська мова Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	70
3	1	Математика Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	140
4	1	Я досліджую світ Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	105
5	1	Дизайн і технології Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	35
6	1	Музичне мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	35
7	1	Образотворче мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	35
8	1	Фізична культура Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	105
9	2	Українська мова Читання Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	245
10	2	Англійська мова Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	105
11	2	Математика Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	140
12	2	Я досліджую світ Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	105
13	2	Дизайн і технології Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	35
14	2	Інформатика Типова освітня програма для закладів	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р.	35

		загальної середньої освіти 1-2 класи		№1272	
15	2	Музичне мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	35
16	2	Образотворче мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	35
17	2	Фізична культура Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	105
18	3	Українська мова Літературне читання Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	245
19	3	Англійська мова Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	105
20	3	Математика Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	175
21	3	Я досліджую світ Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	105
22	3	Дизайн і технології Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	35
23	3	Інформатика Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	35
24	3	Музичне мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	35
25	3	Образотворче мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	35
26	3	Фізична культура Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	105
27	4	Українська мова Літературне читання Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	245
28	4	Англійська мова Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	105
29	4	Математика Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	175
30	4	Я досліджую світ Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	105

31	4	Дизайн і технології Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	35
32	4	Інформатика Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	35
33	4	Образотворче мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	35
34	4	Музичне мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	35
35	4	Фізична культура Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	105

Перелік програм

для вивчення предметів інваріантної та варіативної складової навчальних планів базової середньої освіти

№	Клас	Назва програми (тип курсу, назва, класи)	Автор	Коли і ким надано	Кількість годин
					за програмою
1	5	УКРАЇНСЬКА МОВА 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Г.Т.Шелехова, М.Я.Пентилюк, В.І.Новосолова, Т.Д.Гнаткович, К.В.Тараннік-Ткачук, Н.Б.Коржова, Н.Б.Голуб, В.В.Сидоренко, О.О.Тарасенко, Г.О.Усатенко, О.П.Оперчук, М.М.Мельник, Г.В.Ткачова, О.П.Глазова, Н.М.Панасенко, Ю.О.Романенко, Т.В.Кондесюк, О.Ю. Котусенко, О.М.Мельниченко, Н.А.Михайловська, А.О.Панченков, Л.В.Пчеляна	Наказ МОНУ від 07.06.2017 р. № 804	
	5				122
	6				122
	7				88
	8				70
9	70				
2	5-9	УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Р.В.Мовчан, К.В.Таранік-Ткачук, М.П.Бондар, О.М.Івасюк, Л.І.Кавун, Н.В.Михайлова, С.А.Кочерга, О.І.Неживий, Н.І.Шинкарук, Р.В.Мовчан, Л.Т.Коваленко, Н.М.Логвіненко, Н.В.Лясевиц, Г.О.Усатенко, Н.М.Панасенко С.Р.Молочко, О.Ю.Котусенко, А.М.Фасоля, Д.І.Дроздовський, О.М.Ратушняк, В.Р.Півторац, А.В.Білоус, Т.В.Стус	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	
	5				70
	6				70
	7				70
	8				70
9	70				
3	5-9	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5 – 9 класи АНГЛІЙСЬКА МОВА		Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	
	5				105
	6				105
	7				105
	8				70
9	70				

4	5-9	ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА	О.М.Ніколенко, К.В.Таранік – Ткачук, С.П.Фоміна, О.В.Ревнивцева, Т.П.Сегеда, Н.В.Онищенко, І.В.Меґедь, Л.П.Юлдашева, О.Ю.Котусенко, О.В.Гайдамака, О.В.Гученко, О.О.Семенюк, С.О.Тіхоненко, О.М.Хрипун, І.О.Смірнова, Т.П.Матюшкіна, С.І.Горбачова, О.В.Пітерська	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 70 70 70
	5	програма для			
	6	загальноосвітніх			
	7	навчальних закладів			
	8	5–9 класи			
9					
5	5	ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ 5-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (Вступ до історії)	О.І.Пометун, В.С.Власов, О.В.Атамась, Ж.М.Гаврилюк, Ю.С.Комаров, І.А.Костюк, Р.І.Євтушенко, Т.В.Ладиченко, Ю.Б.Малієнко, В.В.Ставнюк, В.В.Ткаченко, А.І.Тимченко, М.М.Мудрий, Р.Я.Пастушенко, О.В.Бурлака, Т.М.Ксьондзик, О.Г.Майданик, Л.М.Хлипавка, І.Я.Щупак	Наказ МОНУ від 21.02.2019р. № 236	35
6	5-7	МИСТЕЦТВО 5– 9 класи	Л.Масол, О.Коваленко, Г.Сотська, Г.Кузьменко, Ж.Марчук, О. Константинова, Л.Паньків, І.Гринчук, Н.Новикова, Н.Овіннікова, О.Гайдамака, Н.Лемешева, Т.Абрамян, О.Гусева, О.Коваль, М.Скиба, Т.Шлеєнкова	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	35 35 35
	5	Навчальна програма			
	6	для загальноосвітніх			
	7	навчальних закладів (Музичне мистецтво)			
7	5-7	МИСТЕЦТВО 5– 9 класи	Л.Масол, О.Коваленко, Г.Сотська, Г.Кузьменко, Ж.Марчук, О. Константинова, Л.Паньків, І.Гринчук, Н.Новикова, Н.Овіннікова, О.Гайдамака, Н.Лемешева, Т.Абрамян, О.Гусева, О.Коваль, М.Скиба, Т.Шлеєнкова	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	35 35 35
	5	Навчальна програма			
	6	для загальноосвітніх			
	7	навчальних закладів (Образотворче мистецтво)			
8	5-6	МАТЕМАТИКА 5–9 класи	М.І.Бурда, Ю.І.Мальований, Є.Н.Нелін, А.В.Паньков, Д.А.Номировський, Н. А. Тарасенкова, М. В. Чемерис, М. С. Якір Б.В.Кудренко, О.Я.Біляніна, О.І.Буковська А. І. Азаренкова, Т. С. Кіндюх, О. Є. Лисенко, А. В. Миляник, Н. В. Панова	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	140 140
	5	Навчальна програма для			
	6	загальноосвітніх навчальних закладів			
9	5	ПРИРОДОЗНАВСТВО 5 клас Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Т.Г.Гільберг, І.П.Крячко, Т.В.Сак, Н.В.Бескова, С.С.Фіцайло, Н.П.Дементієвська, А.І.Дрозд, Н.І.Забуга, Т.В.Коршевнік	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70
10	5-9	ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ 5–9 класи	В.К.Сидоренко, Н.І.Боринець, Д.В.Боровик, В.М.Гащак, Е.М.Даниліна, С.М.Дятленко, Р.М.Лешук, Н.Б.Лосина, Т.С.Мачача, А.І.Терещук, І.Ю.Ходзицька, В.В.Юрженко, В.В.Бурдун, Н.М.Павич, В.М.Гащак, О.Ю.Медвідь, Ю.В.Палій, О.С.Ковальчук, В.В.Крімер, М.Д.Палійчук	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 35 35 35
	5	Програма для			
	6	загальноосвітніх			
	7	навчальних закладів			
	8				
	9				
11	5-9	ІНФОРМАТИКА 5–9 класи	М. І. Жалдак, Ю.В. Горошко О. В. Коршунова, Н. В. Морзе,	Наказ МОНУ від	

	5 6 7 8 9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Б. В. Кудренко, Є. В. Мотурнак, Т. В. Нанаєва, Г. О. Проценко, Й. Я. Ривкінд, В. В. Шакотько, І. О. Завадський, В. В. Лапінський, А.В.Паньков, О. В. Пасічник, Н. А. Саражинська, О. О.Богатирьов, С. М. Бондаренко, Л. В. Булигіна, Г. Ю. Громко, О. Б. Коротка, Л. В. Паллошок Л. М. Федор	07.06.2017р. № 804	35 35 35 70 70
12	5-9 5 6 7 8 9	ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Т.Є.Бойченко, Т.В.Воронцова, О.Л.Москаленко, В.В.Дерев'янку, В.С.Пономаренко, Н.М.Поліщук, С.С.Фіцайло, О.І.Шиян, Т.Г.Боса, О.А.Спірке, О.І.Шаповал	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	35 35 35 35 35
13	5-9 5 6 7 8 9	НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи	Т.Ю.Круцевич, Л.А.Галенко, В.В.Дерев'янку, С.М.Дятленко, А. І. Ільченко, Н.С.Кравченко, І.Х.Турчик, С.М.Чешейко, Є.Ю.Алексейчук, Т.А.Дмитрієва, Е.А.Єрьоменко, М. В. Тимчик, І. Р. Захарчук, О. М. Лакіза В. О. Сілкова	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	105 105 105 105 105
14	6	Історія України. Всесвітня історія 5-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (Всесвітня історія. Історія України Інтегрований курс)	О.І.Пометун, В.С.Власов, О.В.Атамась, Ж.М.Гаврилюк, Ю.С.Комаров, І.А.Костюк, Р.І.Євтушенко, Т.В.Ладиченко, Ю.Б.Малієнко, В.В.Ставнюк, В.В.Ткаченко, А.І.Тимченко, М.М.Мудрий, Р.Я.Пастушенко, О.В.Бурлака, Т.М.Ксьондзик, О.Г.Майданик, Л.М.Хлипавка, І.Я.Щупак	Наказ МОНУ від 21.02.2019р. № 236	70
15	6-9 6 7 8 9	БІОЛОГІЯ 6-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів		Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 70 70
16	6-9 6 7 8 9	ГЕОГРАФІЯ 6-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Я.Б.Олійник, Р.В.Гладковський, Л.М.Даценко, Н.І.Забуга, Л.О.Кухар, Н.В.Муніч, Г.Є.Уварова, Я.Б.Олійник, І.М.Вітенко, В.Г.Гаврилюк, Т.Г.Гільберг, Г.Д.Довгань, С.Г.Коберник, Р.Р.Коваленко, Т.Д.Магдалецька, В.В.Совенко, О.Г.Стадник, Л.М.Булава, М.В.Бобровський, О.І.Слюсар, В.І.Кудирко, Т.К.Сокол, І.В.Фастова, О.О.Козачук, І.М.Ільницький	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 70 52
17	7-9 7 8 9	Історія України. Всесвітня історія 5-9 класи Навчальна програма для	О.І.Пометун, В.С.Власов, О.В.Атамась, Ж.М.Гаврилюк, Ю.С.Комаров, І.А.Костюк, Р.І.Євтушенко, Т.В.Ладиченко, Ю.Б.Малієнко, В.В.Ставнюк,	Наказ МОНУ від 21.02.2019р. № 236	35 52 52

		загальноосвітніх навчальних закладів (Історія України)	В.В.Ткаченко, А.І.Тимченко, М.М.Мудрий, Р.Я.Пастушенко, О.В.Бурлака, Т.М.Ксьондзик, О.Г.Майданик, Л.М.Хлипавка, І.Я.Щупак		
18	7-9 7 8 9	Історія України. Всесвітня історія 5-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (Всесвітня історія)	О.І.Пометун, В.С.Власов, О.В.Атамась, Ж.М.Гаврилюк, Ю.С.Комаров, І.А.Костюк, Р.І.Євтушенко, Т.В.Ладиченко, Ю.Б.Малієнко, В.В.Ставнюк, В.В.Ткаченко, А.І.Тимченко, М.М.Мудрий, Р.Я.Пастушенко, О.В.Бурлака, Т.М.Ксьондзик, О.Г.Майданик, Л.М.Хлипавка, І.Я.Щупак	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	35 35 35
19	7-9 7 8 9	МАТЕМАТИКА 5-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (Алгебра)	М.І.Бурда, Ю.І.Мальований, Є.Н.Нелін, А.В.Паньков, Д.А.Номировський, Н. А. Тарасенкова, М. В. Чемерис, М. С. Якір, Б.В.Кудренко, О.Я.Білянїна, О.І.Буковська, А. І. Азаренкова, Т. С. Кіндюх, О. Є. Лисенко, А. В. Миляник, Н. В. Панова	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 70
20	7-9 7 8 9	МАТЕМАТИКА 5-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (Геометрія)	М.І.Бурда, Ю.І.Мальований, Є.Н.Нелін, А.В.Паньков, Д.А.Номировський, Н. А. Тарасенкова, М. В. Чемерис, М. С. Якір, Б.В.Кудренко, О.Я.Білянїна, О.І.Буковська, А. І. Азаренкова, Т. С. Кіндюх, О. Є. Лисенко, А. В. Миляник, Н. В. Панова	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 70
21	7-9 7 8 9	БІОЛОГІЯ 6-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів		Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 70
22	7-9 7 8 9	ФІЗИКА 7-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	О.І.Ляшенко, В.Г.Бар'яхтар, М.В.Головка, Ю.І.Горобець, Т.М.Засєкіна, В.Д.Карасик, О.В.Ліскович, М.Т.Мартинюк, І.Ю.Ненашев, Н.А.Охрименко, В.Д.Сиротюк, М.І.Шут, Л.М.Засєдка, Т.В. Дерід, В.Ф. Заболотний, І.С.Чернецький, Л.Є. Шиховцева, С.С. Фіцайло, В.В.Гудзь, Ю.Я.Пасіхов, О.В.Ліскович, О.Ю.Зіньковський, Н.М.Гончаренко, В.Л.Бузько	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 105
23	7-9 7 8 9	ХІМІЯ 7-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Л.П.Величко, О.А. Дубовик, З.В.Котляр, С.П.Муляр, В.О.Павленко, Л.Л.Свинко, Н.В.Титаренко, О.Г.Ярошенко, К.Д.Новченкова, І.О.Філоненко, С.С.Фіцайло, О.С.Бобкова, В.В.Баланенко, С.В.Пугач, О.В.Рогожнікова	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	51 68 68

24	5-9 5 6 7 8 9	РОСІЙСЬКА МОВА 5–9 класи ПРОГРАМА для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання (початок вивчення з 5 класу)	Л.І.Курач, О.Л.Фідкевич, О.І. Самонова, В. А. Юрчак, О.М. Шугалей, О.М.Бовта В.В. Качур	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 70 70 70
25	8-9 8 9	МИСТЕЦТВО 5– 9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Л.Масол, О.Коваленко, Г.Сотська, Г.Кузьменко, Ж.Марчук, О. Константинова, Л.Паньків, І.Гринчук, Н.Новикова, Н.Овіннікова,О.Гайдамака, Н.Лемешева, Т.Абрамян, О.Гусєва, О.Коваль, М.Скиба, Т.Шлеєнкова	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	35 35
26	9	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Т.Ремех, О.Муза, Р. Євтушенко, В.Сутковий, Т.Зорнік, Л.Лоха, В.Силенко	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	35
27	5	Програми факультативних курсів з української мови Факультативний курс «Орфографічний практикум з української мови»	Береш О.І., Гнаткович Т.Д., Ківеждій О.В., Шкурда М.І.		35
28	6	Програми факультативних курсів з української мови Факультативний курс «Культура мовлення. Стилїстичні особливості морфології»	Береш О.І., Гнаткович Т.Д., Ківеждій О.В., Шкурда М.І.	Міністерства освіти і науки України (протокол від 24.06.2010 р. № 4)	35
29	5	Збірник програм з математики для допрофільної підготовки та профільного навчання (у двох частинах). Факультативний курс «Математичні смарагди»	Добровська Л.С.		35